

Program działań ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 - konsultacje społeczne w sprawie przeglądu Konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju

Pola oznaczone * należy obowiązkowo wypełnić.

(1) Wprowadzenie:

Rok 2015 był strategicznym przełomem w wysiłkach na rzecz budowania światowego ładu, walki z ubóstwem i zrównoważonego rozwoju. Był to rok rozliczenia realizacji milenijnych celów rozwoju ONZ oraz czas refleksji nad dotychczasowymi postępami i wyzwaniem wynikającym z konieczności stawienia czoła nierozwiązanym problemom. Na przestrzeni całego 2015 roku odbyło się również wiele przełomowych międzynarodowych szczytów i konferencji ([ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015-2030](#), [program działań z Addis Abeby](#), [Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 porozumienie paryskie](#) COP 21 w ramach Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu), które łącznie doprowadziły do radykalnej zmiany sposobu, w jaki społeczność międzynarodowa, w tym UE, będzie dążyła do zrównoważonego rozwoju i likwidacji ubóstwa w perspektywie wielu lat.

Co ważne, w przeciwieństwie do milenijnych celów rozwoju, Agenda 2030, w tym jej siedemnaście celów zrównoważonego rozwoju, stanowi program o charakterze uniwersalnym, który dotyczy wszystkich krajów. Agenda odzwierciedla wiele podstawowych europejskich wartości i interesów oraz stwarza międzynarodowe ramy przeciwdziałania globalnym problemom, między innymi, zmianom klimatu. Działania UE w odpowiedzi na Agendę 2030 zmierzają w wielu kierunkach:

- Po pierwsze, w ramach wysiłków UE zmierzających do realizacji Agendy 2030, w [programie prac Komisji na rok 2016](#) zapowiedziano inicjatywę dotyczącą dalszych kroków na rzecz zrównoważonej europejskiej przyszłości, która będzie miała na celu wyjaśnienie, w jaki sposób UE przyczynia się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju oraz sporządzenie mapy wewnętrznych i zewnętrznych aspektów polityki UE przyczyniających się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju.
- Po drugie, wysoka przedstawiciel przedstawi [Globalną strategię UE w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa](#), która ma wytyczać kierunki poszczególnych obszarów działań polityki zewnętrznej UE przyczyniających się do realizacji globalnej wizji bardziej stabilnego, dostatniego i bezpiecznego świata. Strategia powinna określać strategiczny kierunek wszelkich działań zewnętrznych UE, a tym samym być drogowskazem realizacji Agendy 2030 poprzez działania zewnętrzne.
- Po trzecie, UE dokona przeglądu swojej polityki współpracy na rzecz rozwoju. Dotychczasowe najważniejsze dokumenty określające unijną politykę (w tym [Konsensus europejski w sprawie rozwoju z 2005 r.](#) oraz [Program działań na rzecz zmian z 2011 r.](#)) są obecnie przedmiotem przeglądu pod kątem milenijnych celów rozwoju i wymagają zmiany w celu uwzględnienia Agendy 2030. Biorąc pod uwagę bezpośrednie znaczenie tego przeglądu dla ogólnych stosunków UE z krajami rozwijającymi się, przegląd będzie prowadzony przy pełnym uwzględnieniu bieżących prac nad przyszłością partnerstwa między UE a krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku, w obrębie ram funkcjonujących po wygaśnięciu umowy z [Kotonu](#).

Opinie uzyskane w ramach bieżących konsultacji posłużą do przeorientowania powyższych inicjatyw, w szczególności weryfikacji Konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju i innych zewnętrznych aspektów wdrażania Agendy 2030. Celem konsultacji jest zapoznanie się z Państwa poglądami na temat tego, **jaka powinna być odpowiedź w ramach polityki rozwoju prowadzonej w kontekście działań zewnętrznych UE przewidzianych w Traktacie z Lizbony** na konkluzje wyżej wspomnianych przełomowych szczytów i konferencji z 2015 roku, a także na szybkie zmiany zachodzące w świecie.

Odpowiedzi mogą zawierać poglądy dotyczące wyłącznie instytucji UE oraz opinie dotyczące zarówno UE, jak i jej państw członkowskich – będziemy wdzięczni za doprecyzowanie tej kwestii w Państwa odpowiedzi. Niniejsze otwarte konsultacje społeczne będą trwały przez 12 tygodni, od 30 maja 2016 r. do 21 sierpnia 2016 r. Krótkie podsumowanie i analiza wyników konsultacji zostaną opublikowane w listopadzie 2016 roku, a ponadto wszystkie indywidualne odpowiedzi zostaną udostępnione na stronie internetowej konsultacji (chyba że dany respondent poprosi o niepublikowanie odpowiedzi).

(2) Informacje dotyczące respondentów

- * 2.1 Otrzymane odpowiedzi mogą zostać opublikowane na stronie internetowej Komisji, z podaniem tożsamości/danych identyfikacyjnych uczestnika. Proszę wyrazić swoje preferencje dotyczące publikacji odpowiedzi.

Proszę pamiętać, że niezależnie od wybranego wariantu, Państwa odpowiedź może być przedmiotem wniosku o udzielenie dostępu do dokumentów zgodnie z [rozporządzeniem 1049/2001](#) w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. W takich przypadkach wnioski zostaną rozpatrzone zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i obowiązującymi [przepisami o ochronie danych](#).

- Moja odpowiedź może zostać opublikowana anonimowo. Oświadczam, że żadne treści zawarte w odpowiedzi nie są objęte ograniczeniami wynikającymi z praw autorskich, które uniemożliwiałyby publikację.
- Moja odpowiedź może zostać opublikowana pod podanym imieniem i nazwiskiem (nazwą). Oświadczam, że żadne treści zawarte w odpowiedzi nie są objęte ograniczeniami wynikającymi z praw autorskich, które uniemożliwiałyby publikację.
- Nie zgadzam się na opublikowanie mojej odpowiedzi.

2.5 Jakiego rodzaju zainteresowaną stroną są Państwo?

- Instytucją państwową/ Organem administracji publicznej
- Uczelnią/ organizacją akademicką
- Organizacją społeczeństwa obywatelskiego (np. organizacją pożytku publicznego, organizacją specjalizującą się w danej polityce, think tankiem)
- Organizacją międzynarodową
- Podmiotem z sektora prywatnego lub prywatnym przedsiębiorstwem
- Obywatelem/ osobą prywatną
- Inną

* 2.7 Gdzie znajduje się Państwa miejsce zamieszkania (w przypadku osób prywatnych) lub siedziba Państwa organizacji (w przypadku osób odpowiadających w imieniu organizacji)?

- W jednym z 28 państw członkowskich UE
- W innym państwie

(3) Kontekst: dlaczego niezbędna jest zmiana

Unia Europejska i jej państwa członkowskie postanowiły realizować Agendę 2030 poprzez działania wewnętrzne i zewnętrzne, a także przyczynić się do skutecznego wdrożenia porozumienia paryskiego w sprawie zmian klimatu, mając na uwadze silne wzajemne powiązania na świecie. W związku z tym nasza polityka w poszczególnych obszarach powinna uwzględniać zmieniające się globalne warunki i trendy, co zapewni jej dostosowanie do realizowanych celów przez cały okres aż do 2030 roku.

Sytuacja na świecie zmieniła się znacząco od czasu, gdy przyjmowano milenijne cele rozwoju. Mimo że wiele już osiągnięto – między innymi, od 1990 roku podźwignięto ze skrajnego ubóstwa ponad miliard ludzi – wciąż pozostają do rozwiązania ogromne wyzwania i ciągle pojawiają się nowe. W skali całego świata, nadal ponad 800 milionów ludzi żyje za mniej niż 1,25 dolara dziennie. Na świecie dochodzi do licznych konfliktów i napięć, złożonych kryzysów humanitarnych i ogólnoświatowych kryzysów zdrowotnych, pogorszenia się ochrony praw człowieka, degradacji środowiska, niedoborów zasobów, urbanizacji i migracji. Nadal istotne znaczenie będą miały obserwowane na całym świecie przepływy migracyjne, które będą stanowiły zarówno ryzyko, jak i szansę. UE musi sprostać globalnym zagrożeniom bezpieczeństwa, między innymi, poprzez likwidację źródłowych przyczyn konfliktów i niestabilności oraz zwalczanie brutalnego ekstremizmu. Zmiany klimatyczne mogą jeszcze bardziej pogłębić problemy i poważnie osłabić postęp. Do istotnych zmian należy zaliczyć trendy demograficzne, nowy podział bogactwa i władzy między krajami i wewnątrz nich, postępującą globalizację gospodarki i łańcuchów wartości, a także zmieniający się rozkład geograficzny ubóstwa i rosnącą liczbę krajów rozwijających się. Dodatkowo prognozy wskazują na dalsze poważne wyzwania w przyszłości (takie jak postępująca bezprecedensowa urbanizacja i inne wyzwania demograficzne, w tym starzenie się społeczeństw w niektórych krajach i potencjalna dywidenda demograficzna w innych). Nieustanną uwagę UE będzie poświęcać zapewnieniu demokratycznego, stabilnego i dostatniego sąsiedztwa. Zmiana polityki rozwojowej UE powinna uwzględniać te tendencje (między innymi, poprzez prognozę głównych trendów w przyszłości), przy jednoczesnym skupieniu uwagi na zwalczaniu ubóstwa i dokończeniu pracy zapoczątkowanej w ramach realizacji milenijnych celów rozwojowych.

Wreszcie Konsensus UE musi zostać dostosowany do traktatu lizbońskiego, który przewiduje funkcjonowanie wszystkich obszarów polityki zewnętrznej na gruncie art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej i na rzecz celów określonych w tym artykule. Kluczowe znaczenie ma zwłaszcza spójność między poszczególnymi obszarami działań zewnętrznych UE oraz między polityką zewnętrzną i wewnętrzną.

UE będzie musiała stawić czoła tym nowym globalnym wyzwaniom, spośród których wiele wymaga skoordynowanych działań politycznych na szczeblu krajowym, regionalnym i globalnym. Agenda 2030 zapewnia ramy, które mogą być przydatne w realizacji tego celu.

3.1 Istnieje szereg istotnych ogólnoswiatowych tendencji (np. zmiana rozkładu geograficznego i dotkliwości ubóstwa; wyzwania klimatyczne, polityczne, gospodarcze, społeczne, demograficzne, w zakresie bezpieczeństwa, ochrony środowiska lub technologiczne), które wpłyną na przyszłość rozwoju i realizację Agendy 2030. Które z tych tendencji są Państwa zdaniem najważniejsze?

W naszej opinii najbardziej istotnymi problemami, które mocno komplikują walkę z ubóstwem i realizację Agendy 2030 są zmiana rozkładu geograficznego i społecznego ubóstwa, oraz kwestie polityczne i bezpieczeństwa. Stosowane do tej pory wskaźniki ubóstwa opierają się na zbiorczych danych statystycznych całych Państw. Nie wskazują one na rosnącą przepaść między najuboższymi i najbiedniejszymi regionami/grupami/osobami w jednym kraju. Takie podejście może maskować skrajną i strukturalną biedę istniejącą w krajach o średnim poziomie rozwoju (np. dawne kraje Związku Radzieckiego) i tym samym oddalać możliwości wsparcia dla grup marginalizowanych w tych krajach. Problem ten będzie miał szczególny wpływ na decyzje o alokacjach środków pomocowych. W naszej opinii w realizacji Agendy 2030 wyraźnym problemem okazać się może również polityczny charakter pomocy i różnice w postrzeganiu jej roli i charakteru przez różnych donorów. Wyraźnie jest to widoczne w istniejącej już rywalizacji między tzw. Nowymi i Tradycyjnymi donorami., Ma ona swój wyraz w różnym podejściu do kwestii współpracy rozwojowej między innymi nowych i starych członków Unii Europejskiej (ich różnymi preferencjami geograficznymi i obszarami działań).

Kwestie polityczne, są też bardzo istotnym elementem, który wpływa na realizację działań rozwojowych w krajach i społeczeństwach do których pomoc jest adresowana. Kwestie ubóstwa i wykluczenia społecznego, nie są jedynie technicznym problemem, a stanowią kwestię o charakterze społecznym, bardzo silnie powiązaną z polityką. Te problemy nie mogą być rozwiązane zewnętrznie i w wymiarze krótkofalowym. Wymagają one długotrwałej działalności, która w krótkiej perspektywie Agendy 2030 może nie być zrealizowana.

3.2 Jak w ramach poszczególnych obszarów unijnej polityki, zwłaszcza polityki rozwoju, lepiej wykorzystać szanse i ograniczyć do minimum negatywne konsekwencje tendencji, które wskazali Państwo w poprzedniej części?

Konieczne jest skupienie się nie na pomocy dla krajów (tak jak ma to miejsce do tej pory, gdzie pomoc jest adresowana do poszczególnych państw z listy DAC), a do grup społecznych, czy regionów (również transnarodowych). Jeśli chodzi o kwestie polityczne wpływające na problem ubóstwa na świecie postulujemy mocniejsze włączenie do działań rozwojowych kwestii związanych z reformą państwa, administracją, społeczeństwem obywatelskim i wsparciem demokracji.

(4) Priorytety naszych przyszłych działań: co musimy uczynić

Realizacja Agendy 2030 będzie wymagała od Unii nieustających wysiłków na rzecz budowania bardziej sprawiedliwego świata, w tym szczególnego uwzględnienia kwestii równości płci i większego upodmiotowienia kobiet. Szczególnej uwagi będą wymagały kwestie zapewnienia pokoju, integracji społecznej, równości i dobrych rządów opartych na demokracji, odpowiedzialności, praworządności, praw człowieka i niedyskryminacji. Agenda 2030 wymaga również uznania ścisłych wzajemnych związków między ubóstwem, problemami społecznymi, transformacją gospodarczą, zmianami klimatu i problemami związanymi ze środowiskiem.

Aby skutecznie przeciwdziałać ubóstwu, unijna polityka rozwojowa będzie musiała uwzględniać najważniejsze trendy demograficzne i środowiskowe, w tym wyzwania związane ze zmianami klimatu, a także zogniskować wysiłki na krajach najsłabiej rozwiniętych i niestabilnych. UE będzie ponadto musiała wzmocnić nasze podejście do przeciwdziałania niestabilności i konfliktom poprzez poprawę elastyczności reagowania i bezpieczeństwa (oczekuje się, że coraz większy odsetek osób ubogich na świecie będzie żył w państwach niestabilnych i dotkniętych konfliktem) oraz ochronę światowych dóbr publicznych oraz bazy surowcowej jako warunków trwałego wzrostu. Kwestie pokoju i bezpieczeństwa, w tym reformy w sektorze bezpieczeństwa, będą również musiały stać się przedmiotem naszej polityki rozwoju, podobnie jak ryzyka i szanse związane z przepływami migracyjnymi. Jednym z głównych elementów Agendy 2030 jest również zwalczanie nierówności społecznych i gospodarczych (zarówno wewnątrz krajów, jak i między krajami), a także przeciwdziałanie degradacji środowiska i zmianom klimatu. Istotnym wyzwaniem będzie tworzenie miejsc pracy, w ramach którego aktywną rolę musi odegrać sektor prywatny. Dokończenie pracy wykonywanej w ramach realizacji milenijnych celów rozwoju wymaga identyfikacji i dotarcia do tych ludzi na całym świecie, którzy nadal nie korzystają z postępu – dzięki temu nikt nie zostanie pominięty.

Aby osiągnąć trwałe rezultaty, polityka rozwojowa UE będzie musiała wspierać transformację i promować trwałe, sprzyjające włączeniu społecznemu wzrost. Czynniki pobudzające trwałe, sprzyjające włączeniu społecznemu wzrost, takie jak rozwój człowieka, energia odnawialna, zrównoważone rolnictwo i rybołówstwo oraz zdrowe i zdolne do regeneracji oceany, powinny stanowić istotną część naszych wysiłków na rzecz realizacji nowej Agendy, jak też działań na rzecz walki z głodem i niedożywieniem. Realizacja Agendy 2030 wymagać będzie wielowymiarowego, zintegrowanego podejścia do rozwoju człowieka. Jej urzeczywistnienie będzie również wymagało od nas uwzględnienia takich wektorów zmian jak zrównoważony rozwój obszarów miejskich oraz właściwe wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Nasza polityka rozwoju będzie musiała obejmować identyfikację i stosowanie nowych modeli współpracy z przedsiębiorcami na rzecz zrównoważonego i sprzyjającego integracji wzrostu, industrializacji i innowacji. Realizacja Agendy 2030 będzie również wymagać współpracy z krajami i regionami partnerskimi w obszarach nauki, technologii i innowacji. W ramach wszystkich aspektów naszych działań zewnętrznych UE będzie musiała dopilnować, by nasze podejście, w tym do współpracy rozwojowej, sprzyjało osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju Agendy 2030. Unia będzie również musiała zintensyfikować swoje wysiłki na rzecz promowania spójności swojej polityki w poszczególnych obszarach oraz jej działań wewnętrznych i zewnętrznych.

4.1 W jaki sposób UE może lepiej powiązać realizację celów zrównoważonego rozwoju ONZ, umowy paryskiej w sprawie zmian klimatu oraz przeciwdziałanie innym globalnym problemom związanym ze zrównoważonym rozwojem?

N/D

4.2 W jaki sposób UE powinna zapewnić lepsze uwzględnienie gospodarczych, społecznych i środowiskowych aspektów zrównoważonego rozwoju w swojej polityce wewnętrznej i zewnętrznej, a zwłaszcza polityce rozwojowej?

N/D

4.3 Jakich najważniejszych zmian oczekivaliby Państwo w ramach polityki rozwojowej UE?

Oczekujemy zmiany języka politycznego Unii, który stosuje rozróżnienie na nowych i starych donorów. Podział taki jest nie tylko analitycznie błędny (kraje Europy Wschodniej były mocno zaangażowane we współpracę rozwojową od lat 1960tych), ale też i szkodliwy politycznie. Powoduje on mylne wrażenie, że w Unii Europejskiej istnieją aktorzy, którzy mają monopol na wiedzę i ich głos jest bardziej ważący w debatach dotyczących Rozwoju.

Oczekujemy uwzględnienia głosu Państw Europy Centralnej, które postulują zwiększenie środków dla krajów byłego Związku Radzieckiego i Bliskiego Wschodu.

Oczekujemy większego nacisku na kwestie związane z demokratyzacją i wsparciem społeczeństwa obywatelskiego w działaniach rozwojowych.

4.4 W których z wyżej wymienionych obszarów oczekivaliby Państwo większej spójności między polityką rozwoju a innymi obszarami działań zewnętrznych UE w ramach realizacji Agendy 2030?

Zwłaszcza kwestie demokratyzacyjne wymagają bardzo silnej koordynacji i spójności z innymi obszarami działań zewnętrznych UE (polityką sąsiedztwa, kwestiami bezpieczeństwa itd.)

4.5 W których dziedzinach UE wnosi największą wartość dodaną jako partner w rozwoju (np. w ramach których aspektów polityki rozwojowej, dialogu lub mechanizmów realizacji bądź w jakiej kategorii krajach)?

N/D

4.6 W jaki sposób UE może udoskonalić swoją politykę rozwoju w celu skuteczniejszego przeciwdziałania nierównościami – w tym nierówności płci – w kontekście realizacji Agendy 2030?

Polityka rozwoju w celu skuteczniejszego przeciwdziałania nierównościami może być udoskonalana poprzez:

- 1) więcej działań na rzecz zwiększenia roli kobiet w procesach decyzyjnych
- 2) nacisk na monitoringu działań w projektach rozwojowych pod kątem przeciwdziałania nierównościami/ewaluacje projektów pod kątem równości płci jako zagadnienie przekrojowe
- 3) edukacja grantodawców jak i jednostek wdrażających projekty w krajach partnerskich

Ponieważ marginalizacja i dyskryminacja kobiet jest zjawiskiem socio-kulturowym, aby zmienić podejście do kobiet konieczne jest realizowanie projektów, które podejmują ten problem nie tylko z kobietami, ale i z mężczyznami. Bez zmiany sposobu myślenia wśród wszystkich członków społeczeństwa (i kobiet i mężczyzn) zmiana nie jest możliwa.

4.7 W jaki sposób polityka rozwojowa UE może w większym stopniu przyczynić się do zapewnienia bezpieczeństwa ludzi? W jaki sposób polityka rozwojowa UE może przyczynić się do likwidowania źródłowych przyczyn konfliktu i niestabilności oraz do poprawy bezpieczeństwa i elastyczności reagowania we wszystkich krajach, w których działamy?

Polityka rozwojowa UE może w większym stopniu przyczynić się do bezpieczeństwa ludzi i likwidowania źródłowych przyczyn konfliktu poprzez:

- długoterminowe projekty rozwojowe w krajach partnerskich pozwalające na utrwalanie rezultatów
- partnerskie podejście/przekazywanie know-how beneficjentom
- poprzez działania które prowadzą do likwidowania nierówności w krajach zmagających się z ubóstwem. Nierówności społeczne są przyczyną konfliktów.
- poprzez wspieranie edukacji (od poziomu podstawowego)
- wzmacnianie roli kobiet w procesach decyzyjnych
- poprzez kontrolę na ile działania sektora prywatnego uwzględniają założenia Agendy 2030
- wspieranie współpracy organizacji społeczeństwa obywatelskiego z władzami lokalnymi

Elastyczność reagowania i poprawa bezpieczeństwa może być zapewniona poprzez partnerską współpracę, a więc i partycypacyjne podejście w projektach, uwzględnianie władz lokalnych i partnerską współpracę na szczeblu rządowym.

4.8 W jaki sposób zmieniony Konsensus w sprawie rozwoju przyczyni się do wykorzystania możliwości, jakie stwarza migracja, ograniczenia do minimum negatywnego wpływu nielegalnej migracji na realizację Agendy 2030 i skuteczniejszego likwidowania źródłowych przyczyn nielegalnej migracji i przymusowych wysiedleń?

N/D

(5) Sposoby realizacji: jak osiągnąć cel?

Zasada uniwersalności leżąca u podstaw Agendy 2030 będzie wymagała zróżnicowanego podejścia do współpracy z krajami znajdującymi się na różnych poziomach rozwoju. Oficjalna pomoc rozwojowa będzie nadal odgrywać istotną rolę wśród poszczególnych rodzajów finansowania krajów najbardziej potrzebujących (w szczególności krajów najslabiej rozwiniętych). Unia Europejska i jej państwa członkowskie powinny nadal dążyć do całkowitego wywiązania się ze swoich zobowiązań. Jednak we wszystkich krajach nasza współpraca na rzecz rozwoju będzie musiała również bazować na innych źródłach finansowania (oprócz oficjalnej pomocy rozwojowej), w tym na funduszach przeznaczonych na eliminację ubóstwa oraz zrównoważony rozwój. Realizacja Agendy 2030 oznacza, że priorytetowymi obszarami, na których należy skupić uwagę, powinny być nasze działania mające ułatwić krajom zgromadzenie własnych zasobów (uruchomienie zasobów krajowych), dostarczenie pomocy stymulującej handel, stosowanie powiązanych mechanizmów finansowania* i współpraca z sektorem prywatnym. Plan działania z Addis Abeby, który stanowi integralną część Agendy 2030, zapewnia ramy naszych działań, w tym wysiłków wspierających tworzenie w krajach partnerskich UE warunków politycznych sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi. Realizacja Agendy 2030 i porozumienia paryskiego w sprawie zmian klimatu na podstawie Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu powinny być ściśle ze sobą skoordynowane z uwagi na silne wzajemne powiązania. Istotne dla realizacji Agendy 2030 będzie miało zaangażowanie państw o średnim dochodzie, zwłaszcza gospodarek wschodzących, biorąc pod uwagę rolę, jaką mogą one odegrać w promowaniu globalnych dóbr publicznych, ich wewnętrzny potencjał w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i zrównoważonego rozwoju oraz przykład, jaki mogą dać innym państwom regionu, a także ich znaczenie dla procesów regionalnych. Tutaj istotną rolę mogą odegrać kompleksowe mechanizmy współpracy (przykładowo różne formy inwestowania w ramach działań politycznych, gospodarczych i finansowych oraz współpraca w dziedzinie nauki, technologii i innowacji). Szczególną uwagę należy również poświęcić krajom najslabiej rozwiniętym, co znalazło potwierdzenie w programie działań z Addis Abeby.

Realizacja Agendy 2030 przez UE jest okazją do zwiększenia spójności między różnymi obszarami działań zewnętrznych UE oraz między działaniami zewnętrznymi a polityką UE w innych obszarach (zgodnie z tym, co nakreślono w Traktacie Lizbońskim i [Kompleksowym podejściu UE do zewnętrznych konfliktów i sytuacji kryzysowych](#)). UE będzie nadal dążyć do zapewnienia [spójności polityki na rzecz rozwoju](#), jako zasadniczego wkładu w zbiorowe wysiłki na rzecz poprawy spójności polityki zrównoważonego rozwoju. Należy zastanowić się, jak UE może wykorzystać spójnie wszystkie dostępne polityki, narzędzia i instrumenty, mając na uwadze zintegrowany charakter Agendy 2030.

* Łączenie unijnych dotacji z pożyczkami lub kapitałem pochodzącym od innych publicznych instytucji finansujących i prywatnych sponsorów na potrzeby mobilizacji dodatkowych środków.

5.1 W jaki sposób polityka UE, a zwłaszcza unijna polityka rozwojowa, może przyczynić się do uruchomienia i maksymalizacji efektów coraz liczniejszych mechanizmów finansowania zrównoważonego rozwoju, w szczególności przez sektor prywatny?

Polityka rozwojowa UE może w większym stopniu przyczynić się do bezpieczeństwa ludzi i likwidowania źródłowych przyczyn konfliktu poprzez:

- długoterminowe projekty rozwojowe w krajach partnerskich pozwalające na utrwalanie rezultatów
- partnerskie podejście/przekazywanie know-how beneficjentom
- poprzez działania które prowadzą do likwidowania nierówności w krajach zmagających się z ubóstwem. Nierówności społeczne są przyczyną konfliktów.
- poprzez wspieranie edukacji (od poziomu podstawowego)
- wzmacnianie roli kobiet w procesach decyzyjnych
- poprzez kontrolę na ile działania sektora prywatnego uwzględniają założenia Agendy 2030
- wspieranie współpracy organizacji społeczeństwa obywatelskiego z władzami lokalnymi

Elastyczność reagowania i poprawa bezpieczeństwa może być zapewniona poprzez partnerską współpracę, a więc i partycypacyjne podejście w projektach, uwzględnianie władz lokalnych i partnerską współpracę na szczeblu rządowym.

5.2 Zważywszy na rosnącą dostępność innych źródeł finansowania oraz zobowiązania UE w zakresie oficjalnej pomocy rozwojowej (np. [Konkluzje Rady z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie „nowego globalnego partnerstwa na rzecz eliminacji ubóstwa i zrównoważonego rozwoju po roku 2015”](#), między innymi pkt 32 i 33), w jaki sposób i gdzie UE powinna wykorzystać swoją oficjalną pomoc rozwojową w sposób strategiczny i w celu zmaksymalizowania swojego wpływu?

Maksymalizacja wpływu oficjalnej pomocy rozwojowej UE może być uzyskana poprzez:

- utworzenie mechanizmu konsultacji z innymi donorami, tak aby pomoc ta była komplementarna
- wzmocnienie roli krajów partnerskich (na wszystkich szczeblach) w projektach rozwojowych/podejście partycypacyjne/przekazywanie know-how
- tworzenie partnerstwa z sektorem prywatnym
- nacisk na wieloletnie wsparcie pozwalające na utrwalanie rezultatów

5.3 W jaki sposób UE może lepiej wspierać kraje partnerskie w mobilizowaniu ich własnych zasobów na rzecz przeciwdziałania ubóstwu oraz zrównoważonego rozwoju?

Konieczne jest zaprzestanie drenażu Państw rozwijających się z ich zasobów (np. poprzez niekorzystne umowy handlowe między potentatami paliwowymi i krajami Afrykańskimi). Aby kraje rozwijające się mogły mobilizować własne środki muszą mieć prawo do ich dysponowania. Konieczne jest, więc ustanowienie prawa międzynarodowego, które będzie chroniło te kraje i ich zasoby.

Drugim ważnym elementem jest wspieranie demokratyzacji tych Państw i silnego społeczeństwa obywatelskiego na ich obszarach. Świadome społeczeństwo obywatelskie będzie egzekwować bardziej sprawiedliwy podział i dystrybucję kapitału.

5.4 Biorąc pod uwagę znaczenie krajów o średnim dochodzie dla realizacji Agendy 2030, jakie formy mogłyby przyjąć zindywidualizowane partnerstwa?

W naszej opinii promowane powinny być partnerstwa graniczne, partnerstwa regionalne, oraz współpraca lokalnych organizacji z różnych krajów o podobnym zakresie działań (np. partnerstwa niezależnych mediów, związków zawodowych, organizacji pomocy społecznej itp.)

5.5 Zważywszy na dotychczasowe doświadczenia z realizacją celów współpracy rozwojowej w ramach poszczególnych obszarów unijnej polityki mających potencjalny wpływ na kraje rozwijające się (zob. [Spójność polityki na rzecz rozwoju: Sprawozdanie UE z 2015 r.](#)), w jaki sposób UE powinna zintensyfikować swoje działania na rzecz spójności polityki rozwojowej jako główny podmiot w ramach zbiorowych wysiłków na rzecz poprawy spójności polityki zrównoważonego rozwoju? Jak możemy sprawić, by polityka w krajach rozwijających się oraz polityka międzynarodowa przyczyniały się w sposób spójny do realizacji priorytetów zrównoważonego rozwoju?

Aby polityka w krajach rozwijających się i polityka międzynarodowa przyczyniały się do realizacji priorytetów zrównoważonego rozwoju:

- zdefiniowanie polityki spójności oraz podmiotów które powinny ją wdrażać
- wypracowanie mechanizmu monitorowania polityki spójności (np. peer review) oraz rezultatów jakie ona niesie
- opracowanie takich procesów zarządzania na szczeblach państwowych które pozwolą na realizację polityki spójności
- promowanie dobrych praktyk w zakresie realizacji polityki spójności
- debata nad aktami prawnymi uwzględniającymi politykę spójności
- przegląd istniejących dokumentów/aktów unijnych pod kątem polityki spójności
- zaangażowanie przedstawicieli krajów partnerskich w debatę na temat polityki rozwoju a także państw BRICS, które do tej pory były poza nawiasem dyskusji

Konieczne jest poważne i równe traktowanie głosów z różnych stron Europy i uwzględnienie nowych kierunków pomocowych nie tylko tych zbieżnych z polityką zagraniczną dawnych mocarstw kolonialnych (Francja, Portugalia, Wielka Brytania), ale także tych krajów, które mają inną historię i postrzeganie geopolityki (Europa Środkowo Wschodnia, Bałkany Zachodnie). Ponieważ Państwa reprezentujące te obszary mają różne priorytety jeśli chodzi o obszary działania (Afryka vs. Europa Wschodnia, Azja, Bliski Wschód), a polityka rozwojowa UE odzwierciedla przede wszystkim priorytety państw zachodnich konieczne jest otwarcie debaty w jaki sposób priorytety i argumenty wszystkich stron mogłyby być uwzględnione.

(6) Uczestnicy: jak doprowadzić wspólnie do realizacji celu

Ważną cechą nowej Agendy jest to, że wszystkie rządy, zarówno krajów rozwiniętych, jak i rozwijających się, będą musiały podjąć współpracę z wieloma zainteresowanymi stronami (w tym z sektorem prywatnym, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i instytucjami badawczymi) w celu poprawy przejrzystości i inkluzywności procesów podejmowania decyzji, planowania, świadczenia usług i monitorowania, a także zapewnienia synergii i komplementarności.

UE musi kontynuować współpracę z innymi w celu wypracowania skoordynowanego podejścia. W programie działań z Addis Abeby priorytetowo potraktowano krajowe plany wdrożenia (obejmujące ramy finansowania i polityki). Abyśmy mogli zmaksymalizować swoje oddziaływanie, polityka rozwojowa UE powinna opierać się na długofalowych i kompleksowych strategiach dla poszczególnych krajów, uwzględniających ich specyfikę.

Informacje na temat realizacji Agendy 2030 przez nasze kraje partnerskie powinny służyć do podejmowania decyzji o całości kształcie naszego zaangażowania na rzecz tych krajów i prowadzonego z nimi dialogu w sprawie współpracy rozwojowej oraz o charakterze udzielanego przez nas wsparcia na rzecz ich wysiłków na szczeblu krajowym. UE powinna również pomóc krajom partnerskim wprowadzić niezbędne ramy polityki umożliwiające likwidowanie ubóstwa, sprostanie wyzwaniom zrównoważonego rozwoju i zwiększenie spójności ich polityki.

Należy nieustannie dążyć do poprawy jakości współpracy rozwojowej, między innymi, poprzez wypełnienie dotychczasowych zobowiązań dotyczących skuteczności pomocy i rozwoju podjętych w Paryżu, Akrze i Pusanie*, a także poprzez współpracę w ramach [globalnego partnerstwa na rzecz skutecznej współpracy dla rozwoju](#).

Uaktualniona polityka rozwojowa UE powinna także zapewnić wspólną wizję, która wskazywałaby kierunek działań UE i państw członkowskich w zakresie współpracy rozwojowej, proponując dalsze sposoby poprawy koordynacji, komplementarności i spójności między UE a państwami członkowskimi. Istotną częścią tych wysiłków będzie wzmocnienie [wspólnego programowania](#). Wprowadzenie lepszego podziału pracy między UE a jej państwa członkowskie w celu zmniejszenia rozdrobnienia pomocy przyczyni się również do zwiększenia skuteczności polityki rozwojowej.

* Zobacz [deklaracja paryska w sprawie skuteczności pomocy oraz program działania z Akry](#) oraz [partnerstwo z Pusanu na rzecz skutecznej współpracy dla rozwoju](#)

6.1 W jaki sposób UE powinna wzmocnić swoją współpracę z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, fundacjami, przedsiębiorcami, parlamentami i władzami lokalnymi oraz środowiskiem akademickim w celu wsparcia realizacji Agendy 2030 (wraz z powiązaniem z nią programem działania z Addis Abeby) oraz porozumienia paryskiego w sprawie zmian klimatu?

-wspieranie rozwoju jednostek naukowych zajmujących się polityką rozwojową
- konsultacje z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz władzami lokalnymi
-regulacje prawne wynikające z porozumienia paryskiego w sprawie klimatu oraz nawiązujące do Agendy 2030 (kwestie klimatyczne) nałożone na przedsiębiorstwa, ale także ulgi dla przedsiębiorstw stosujące rozwiązania nieszkodzące środowisku naturalnemu

W naszej ocenie istotne jest by Unia Europejska mocniej wspierała organizacje zarządzającą ODA wśród nowych członków UE, tak by mieli oni większą siłę przebicia wśród instytucji decydujących o środkach przekazywanych na pomoc rozwojową. Ponieważ kwestie rozwojowe nie są tematami społecznie istotnymi z punktu widzenia opinii publicznej i parlamentarzystów wśród Nowych Członków Unii, konieczne jest stworzenie programów adresowanych bezpośrednio do parlamentarzystów w tych krajach, a podnoszących te kwestie. Powszechnym problemem wśród zarządzających ODA w krajach takich jak Polska jest brak woli politycznej do podniesienia środków na pomoc rozwojową. Wsparcie ze strony Unii może być istotnym elementem wspierającym te działania. Jeśli chodzi o współpracę z ośrodkami akademickimi, to w naszej ocenie najbardziej wartościowe było by przekazanie odrębnej puli środków na badania dotyczące rozwoju, które byłyby realizowane w partnerstwach łączących akademików i praktyków pomocy rozwojowej.

6.2 W jaki sposób UE może wspierać inwestycje sektora prywatnego na rzecz zrównoważonego rozwoju?

Poprzez regulacje unijne, umowy handlowe, które będą gwarantować iż inwestycje unijne będą uwzględniać równowagę przyrodniczą, jak również społeczne potrzeby mieszkańców obszaru gdzie są inwestycje. Ponadto UE może wspierać ulgami/dotacjami te inwestycje które przyczyniać się będą do działań uwzględniających rozwój gospodarczy społecznych regionów.

6.3 W jaki sposób UE może wzmocnić relacje w zakresie zrównoważonego rozwoju z innymi krajami, międzynarodowymi instytucjami finansowymi, wielostronnymi bankami rozwojowymi, nowymi darczyńcami i strukturami ONZ?

N/D

6.4 W jaki sposób UE może wspierać kraje partnerskie w celu opracowania kompleksowych i inkluzywnych krajowych planów realizacji Agendy 2030?

Poprzez wysyłanie ekspertów, szkolenie ekspertów z krajów partnerskich, zapewnić że działania krajów partnerskich są komplementarne z działaniami UE i innych donorów oraz polityka wewnętrzną krajów partnerskich, włączać kraje partnerskie do prac nad planami UE dotyczącymi krajów partnerskich.

6.5 Jakie są najlepsze sposoby wzmocnienia i poprawy spójności, komplementarności i koordynacji między UE a państwami członkowskimi w ramach wspierania przez nie wysiłków krajów partnerskich na rzecz likwidacji ubóstwa i zrównoważonego rozwoju?

N/D

6.6 W jaki sposób można zapewnić jak najskuteczniejszą unijną współpracę rozwojową i jak możemy współdziałać ze wszystkimi partnerami w celu osiągnięcia tego celu?

N/D

6.7 Jakie dalsze postępy można poczynić w ramach wspólnego programowania UE i jak można powiązać doświadczenia w tym zakresie z innymi powiązаныmi działaniami UE mającymi na celu wspieranie realizacji przez kraje Agendy 2030?

N/D

(7) Śledzenie postępów

Unia Europejska będzie musiała aktywnie uczestniczyć w globalnym procesie uzupełnienia i przeglądu realizacji Agendy 2030. Pierwszorzędne znaczenie dla realizacji Agendy 2030 będzie miało monitorowanie postępów w sposób systematyczny i przejrzysty. UE bierze aktywny udział w tworzeniu globalnego systemu monitorowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym, regionalnym i krajowym. Istotnymi priorytetami unijnej polityki rozwojowej będzie wykazanie rezultatów i efektów naszych wysiłków oraz propagowanie przejrzystości, w ramach bardziej ogólnych dążeń do wzmocnienia odpowiedzialności, działań uzupełniających i przeglądu na wszystkich szczeblach.

7.1 W jaki sposób UE może lepiej wykorzystywać dowody i analizy, między innymi w dziedzinie rozwoju, w ramach regularnie przeprowadzanych przeglądów dotyczących realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ?

N/D

7.2 W jaki sposób UE może pomóc w zapewnieniu, by wszystkie podmioty zaangażowane w realizację Agendy 2030, w tym z sektora prywatnego, ponosiły odpowiedzialność? W jaki sposób UE może zachęcić wszystkich uczestników do stosowania skutecznego i kompleksowego podejścia w ramach uzupełniania i przeglądu Agendy 2030?

- regulacje prawne (np. dotyczące inwestycji w krajach partnerskich) do współpracy rozwojowej a tym samym wykluczające nadużycia
 - bieżący monitoring działań wspólnie z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego/ośrodkami akademickimi w krajach partnerskich.
 - transparentność działań i publikacje rezultatów działań w odniesieniu do założeń Agendy 2030
 - pokazywania działań w ramach współpracy rozwojowej w mediach
- Aby zachęcić wszystkich uczestników do stosowania skutecznego i kompleksowego podejścia w ramach uzupełnienia i przeglądu Agendy 2030 należy:
- uwiarygodniać rezultaty współpracy rozwojowej poprzez zbieranie danych, publikowanie ich
 - uwzględniać w konsultacjach na wszystkich szczeblach podmioty zaangażowane
 - prowadzić działania z zakresu edukacji globalnej (jako że społeczeństwa z krajów rozwiniętych mają wpływ na działania rządów)

7.3 Jak należy przekształcać współpracę rozwojową UE w następstwie regularnie przeprowadzanych przeglądów dotyczących postępu krajów partnerskich w realizacji Agendy 2030?

Współpraca rozwojowa powinna być przekształcana tak aby była komplementarna do działań innych donorów, polityki bezpieczeństwa, nagłych czynników zewnętrznych. Modyfikacja powinna być prowadzona na podstawie konsultacji z krajami partnerskimi.

Contact

EuropeAid-CONSENSUS-CONSULTATION@ec.europa.eu
